

Конечна Валерія
студентка групи БМ-31
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна
Малюта Людмила
доктор економічних наук, професор
професор кафедри управління інноваційною діяльністю та сферою послуг
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Valeriya Konechna
student of group BM-31
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine
Liudmyla Maliuta
Dr. Sc. (Economica), Professor,
Professor of Management
of Innovative Activities and the Sphere of Services Department
Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University
Ternopil, Ukraine

ФІНАНСОВА СКЛАДОВА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ

FINANCIAL DIMENSION OF ENTERPRISE ECONOMIC SECURITY

Оцінка економічної безпеки підприємства останнім часом має велику актуальність, адже цьому питанню не надавалось належної уваги з сторони вчених та практиків. Під поняттям економічної безпеки підприємства пропонують розуміти економічний стан системи внутрішнього середовища, який здатний без істотних ресурсних втрат нейтралізовувати як зовнішні, так і внутрішні загрози [1]. Для підтримання належного рівня економічної безпеки в практичній діяльності підприємство має забезпечувати максимальну ефективність та безпеку кожної функціональної частки своєї діяльності і ефективно запобігати матеріалізації загроз [2].

Серед усіх функціональних складових економічної безпеки найбільш значущою є фінансова, оскільки фінансове підґрунтя є основою діяльності будь-якого підприємства. Призначення даної складової полягає у забезпеченні фінансової стійкості підприємства, недопущення банкрутства, зростання прибутковості та рентабельності виробництва, поточної й абсолютної ліквідності, платоспроможності і кредитоспроможності, тощо [3]. Світова фінансова та економічна криза, невдалі реформи, нестабільність в економіці є факторами зниження рівня економічної безпеки, і як наслідок, як зазначає Васькова Ю. виникає потреба у застосуванні інструментарію антикризового управління на підприємстві [4].

Провідну роль фінансової складової економічної безпеки підприємства Петренко Л. обґрунтовує так [5]:

- фінансова діяльність забезпечує основну форму ресурсного забезпечення реалізації економічної стратегії підприємства;
- операції, пов'язані з фінансовою діяльністю, мають стабільний характер, здійснюються постійно;
- фінансова діяльність відіграє пріоритетну роль у забезпеченні стабілізації економічного розвитку підприємства в цілому;
- ризики, пов'язані з фінансовою діяльністю підприємства (фінансові ризики), за своїми негативними наслідками належать до категорії найбільш небезпечних.

У сучасному світі, головною метою ефективного функціонування підприємства є зростання його ринкової вартості та максимізація прибутку його власників. У розвинутих країнах саме ця концепція отримала найбільше поширення.

Згідно наукових досліджень, проведених Бланком І.О., концепція максимізації ринкової вартості підприємства має наступні особливості, які відрізняють її від інших моделей визначення головної мети підприємства за рахунок наявності певних переваг [6]:

- вона визначає власників як головних суб'єктів в системі економічних відносин, пов'язаних з діяльністю підприємства, гармонізує їхні економічні, включаючи фінансові, інтереси, а також поточні і перспективні цілі розвитку;
- інтегрує основні цілі і задачі ефективного функціонування різних служб і підрозділів підприємства у вигляді місії;
- критерій зростання ринкової вартості підприємства має більш широкий спектр і більш глибокий потенціал росту у порівнянні з іншими цільовими критеріями;
- забезпечує можливість оцінки більш віддаленої перспективи функціонування підприємства у порівнянні з іншими моделями;

- реалізує найбільш повну інформацію щодо функціонування підприємства у порівнянні з іншими моделями;
- повністю відображає увесь спектр фінансових відносин і основних фінансових рішень підприємства;
- виступає оптимальним критерієм ефективності використання капіталу підприємства;
- моніторинг ринкової вартості підприємства слугує одним з найбільш ефективних засобів контролю інвесторів за діями менеджерів.

Реалії української економіки не дозволяють імплементувати таку концепцію, тому що сьогодні головним завданням України є створення систем економічної безпеки підприємств, які забезпечуватимуть захищеність від протиправної діяльності, кримінальних формувань та інших внутрішніх та зовнішніх загроз. Такі системи безпеки повинні бути орієнтовані на збереження функціонування та розвитку підприємств відповідно до їх цілей, підтримки стану юридичних і економічних відносин, за яких гарантується стабільність діяльності, комерційний успіх та розвиток підприємства [7].

Фінансова стійкість відіграє ключову роль на підприємства, оскільки вона забезпечує ресурс для стабільності роботи підприємств та захищає від ризиків. Фінанси є основою для антикризового управління та підтримки стабільності у сучасних умовах, коли зовнішні та внутрішні загрози посилюються. Проте концепція максимізації ринкової вартості не є настільки актуальною в Україні у порівнянні з розвинутими країнами світу через економічну нестабільність. Натомість, основна увага повинна бути приділена створенню системи економічної безпеки, що забезпечить захист і розвиток підприємства.

Перелік використаних джерел:

1. Андрушків Б.М., Малюта Л.Я. Економічна та майнова безпека підприємства та підприємництва. Антирейдерство : монографія. Тернопіль: Тернограф, 2008. 368с.
2. Малюта Л.Я. Парадигма забезпечення економічної безпеки промислових підприємств в умовах інституційних трансформацій суспільства : монографія. Тернопіль: ФОП Паляниця ВА, 2018. 585 с.
3. Малюта Л.Я. Фінансова складова в системі забезпечення економічної безпеки підприємства. *Економіка і управління*. 2015. Вип.2. С. 108-114.
4. Васькова Ю. І. Фінансова безпека підприємства – провідна складова економічної безпеки та засіб попередження кризи підприємств / Ю. І. Васькова // *Наука й економіка*. - 2014. - Вип. 1. - С. 230-234. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nie_2014_1_39.
5. Петренко Л.М. Взаємозв'язок фінансової безпеки та фінансової стійкості підприємства. *Економіка та підприємництво : зб. наук. праць молодих учених та аспірантів*. Мін-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана». 2010. Вип. 24. С.232–243.
6. Бланк І.А. Управління фінансовою безпекою підприємства. К.: Ельга, Ніка-Центр, 2004. 784 с.
7. Єрмошенко М.М. Фінансова складова економічної безпеки: держава і підприємство : наук. монографія. К. : Національна академія управління, 2010. 128 с.